



Port of
Rotterdam

Lesbrief

Onderbouw voortgezet onderwijs - VWO

TITEL: Basisles

Opdrachten

PROJECTORGANISATIE
MAASVLAKTE 2

MAASVLAKTE 2

De haven van Rotterdam wordt te klein, omdat we steeds meer goederen bestellen uit verre landen.

Daarom komt er een nieuw stuk haven: Maasvlakte 2.

In deze les kijken we naar de topografie, geschiedenis en economie van de haven.



Maasvlakte 1 bestaat al

OPDRACHT 1 - TOPOGRAFIE EN AARDRIJKSKUNDE

Gebruik je atlas of internet. Beantwoord de vragen en teken de antwoorden in op de kaart van Nederland. Maak ook een legenda voor de symbolen die je op de kaart gebruikt.

1. In welke provincie ligt de haven van Rotterdam?
2. Welke waterweg verbindt de Noordzee met Rotterdam?
3. Hoe heet de regio waarin de Rotterdamse haven ligt?
4. Noem drie rivieren die Rotterdam met de rest van Nederland verbinden.
5. Hoe heet de grote rivier die door het centrum van Rotterdam stroomt, waardoor Rotterdam ook wel de Maasstad genoemd wordt?
6. Hoe heet de kleine rivier waaraan Rotterdam zijn naam dankt?
7. Hoeveel inwoners heeft Rotterdam?
8. Wat is de oppervlakte van Rotterdam?
9. Noem twee andere grote Europese havensteden.
10. Hoeveel kilometer liggen deze steden hemelsbreed van Rotterdam vandaan? Maak een schatting, meet het op in de atlas en zoek de afstand op internet.
11. Op welke breedtecirkel (of parallel) ligt Rotterdam?
12. Op welke lengtecirkel (of meridiaan) ligt Rotterdam?
13. Noem twee plaatsen in het Ruhrgebied in Duitsland.
14. Leg uit waarom deze plaatsen in het achterland van Rotterdam liggen en op welke manier ze 'ontsloten' worden.
15. Rotterdam ligt in een delta. Wat is een delta?



De haven gaat nog groter worden dan hij al is, maar daar is bijna geen plek meer voor. Kijk maar eens op het kaartje hieronder. Al het zwarte gebied is al havengebied.

Om de haven toch te laten groeien is bedacht om extra land in de Noordzee te maken. Dat nieuwe stuk land gaat Maasvlakte 2 heten.



Maasvlakte 2 wordt ongeveer 3000 voetbalvelden groot. Maasvlakte 2 komt ten **zuidwesten** van de plek waar de **Nieuwe Waterweg** en de **Noordzee** in elkaar overgaan. Ten **westen** van Maasvlakte 1.

16. Zoek op internet waar Maasvlakte 2 precies komt en teken het in op het kaartje.

OPDRACHT 2 - GESCHIEDENIS

Lees het geschiedenisvel door en bekijk de afbeelding over de ontwikkeling van de haven.

17. Vul de tabel 'Tijdslijn van de Rotterdamse haven' in, waarbij je de berichten in de goede volgorde zet.
Geef op de tijdslijn ook aan in welk tijdvak en periode de gebeurtenis zich bevindt.

GESCHIEDENISVEL

Rotterdam zet zichzelf op de kaart

Halverwege de 19e eeuw begint de mijnbouw in het Duitse Ruhrgebied sterk op te komen. Aan het **einde van de 19e eeuw** was voor de Duitse mijnbouw en industrie daarom een korte weg naar de zee van groot belang. Rotterdam was nu vanuit zee goed te bereiken. Goederentreinen zorgden voor aan- en afvoer van goederen en grondstoffen. Stoomkranen en andere machines zorgden ervoor dat laden en lossen in de haven sneller, makkelijker en efficiënter werd.

De dam in de Rotte

Rond **1250** werd de dam in het riviertje de Rotte gelegd. Rotterdam.
De Rotte stond direct in contact met zeewater en met deze dam probeerde men de Rotte minder zout te maken. Nu er een dam in de Rotte lag werden goederen op die plek met de hand overgeladen van rivierbootjes op zeeschepen.

Maasvlakte 2

In september **2008** start de bouw van Maasvlakte 2.

De groeiende haven

Het succes van de haven wordt groter en groter. Maar er moet constant werk gemaakt worden van de haven om groot en succesvol te blijven. Daarom werd in de **jaren zestig** de Europoort aangelegd en in de **jaren zeventig** de Maasvlakte.

Visserdorpje

In de **14e eeuw** is Rotterdam een klein vissersdorpje geworden. Langzamerhand komen er meer vissers met hun bootjes naar de plek rond de dam in de Rotte.

Van dam tot vissershaven

Lange tijd later, in de **16e eeuw**, werd Rotterdam een belangrijke vissershaven. Het dorpje groeide groter en ook kwamen er schepen met handelswaren uit de koloniën naar Rotterdam. Dat waren er niet veel en de schepen waren klein. Rotterdam was nog moeilijk te bereiken en de belangrijke handelaren en koopmannen van die tijd woonden in Amsterdam.

Toenemende wereldhandel

De wereldhandel en de Europese handel blijven toenemen. Ook andere Europese havens worden groter en belangrijker. Rotterdam en de Nederlandse overheid vinden het belangrijk dat Rotterdam een belangrijke haven blijft. Daarom is in **2007** de Betuwelijn afgerond. Zo wordt de verbinding met het achterland verbeterd. De volgende belangrijke uitbreiding is Maasvlakte 2.

Een belangrijke doorbraak

In **1866** zorgde ingenieur Pieter Caland ervoor dat de duinen bij Hoek van Holland doorgebroken werden. Er werd een nieuwe verbinding tussen de Noordzee en Rotterdam gegraven. Een verbinding met de logische naam Nieuwe Waterweg was in **1872** een feit.

De wederopbouw en Europese samenwerking

Na de oorlog moest Nederland weer opgebouwd worden. Het herstellen van de haven vond men erg belangrijk. De haven was belangrijk geworden voor de Nederlandse economie. Dankzij de toenemende Europese samenwerking kon in de **jaren vijftig** de handel weer opgepakt worden. Ook de Duitse economie herstelde zich. De handel tussen Rotterdam en het achterland verliep weer goed. Zo goed zelfs, dat de haven moest uitbreiden om aan de vraag te kunnen blijven voldoen. De Eemhaven en de Botlek werden aangelegd.

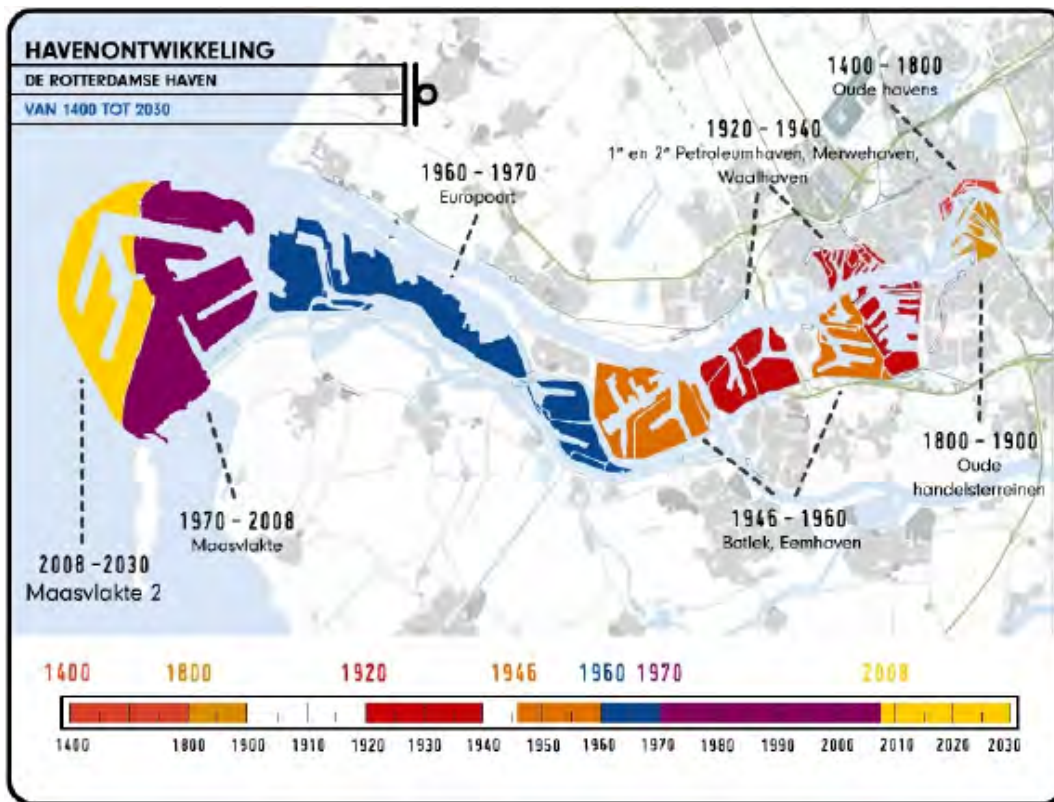
De Tweede Wereldoorlog

Tijdens de **Tweede Wereldoorlog** is bijna de helft van de haven verwoest door bombardementen. Omdat Nederland zich de eerst dagen van de oorlog niet direct overgaf bombardeerden de Duitsers Rotterdam en dreigden ook andere steden te bombarderen. Na de ravage van Rotterdam gaf Nederland zich over.

Tabel - Tijdlijn van de Rotterdamse haven

Jaartal/jaren	Berichttitel	Tijdvak Tijd van...	Periode
1250	De dam in de Rotte	Steden en staten	Middeleeuwen
2008	Maasvlakte 2	Televisie en computer	Moderne tijd

- 18 Kies twee berichten uit en beschrijf kort waarom die berichten typisch zijn voor het tijdvak waarin ze zich afspelen.



OPDRACHT 3 - ECONOMIE

Je hebt vast wel eens ergens gelezen of gehoord dat de haven van Rotterdam belangrijk is voor de hele Nederlandse economie.

Hoe zit dat dan met die economie van de haven? En wat merken we daar in de rest van het land van?

Havens zijn belangrijk in de wereldeconomie van tegenwoordig. Dat komt door verschillende factoren.

19. Leg van de volgende vier begrippen uit wat ze inhouden en wat het belang daarvan is voor de haven en de Nederlandse economie.

- * Internationale arbeidsverdeling
- * Internationale handel
- * Invoer
- * Uitvoer

20. Zoek op internet drie goederen of diensten die Nederland vooral uitvoert.

21. Zoek op internet drie goederen of diensten die Nederland vooral invoert.

Lees het volgende bericht en beantwoord de vragen op de volgende pagina.

Vroeger ging het in de haven vooral om stukgoederen. Kisten of zakken werden één voor één geladen en gelost. Tegenwoordig gaat bijna alles in containers.

Dat gaat natuurlijk veel sneller en efficiënter. Steeds meer havenwerkzaamheden gaan automatisch.

Daardoor neemt de werkgelegenheid niet altijd toe als de haven groter wordt of als het aantal containers stijgt. Door mensen te vervangen door machines wordt de ene productiefactor vervangen door de andere.

22. Welke productiefactor vervangt arbeid?
23. Leg uit hoe de arbeidsproductiviteit van havenarbeiders hierdoor kan toenemen.
24. Leg uit wat schaalvergroting is en hoe dat in het bericht aan de orde kwam.

Schaalvergroting zie je ook aan het havengebied zelf. De haven is de laatste vijftig jaar flink uitgebreid. Door schaalvergroting zijn vaak schaalvoordelen te behalen.

25. Leg uit wat schaalvoordelen zijn en hoe die behaald kunnen worden door een grotere haven.

Wanneer de haven wordt uitgebreid kan dat het woonplezier in de omgeving verminderen. De maatschappelijke kosten nemen dan toe.

26. Leg uit wat maatschappelijke kosten zijn en hoe die kunnen toenemen als de haven uitbreidt.
27. Het achterland is erg belangrijk voor de haven. Wat wordt bedoeld met achterland?
28. Welk buurland is de belangrijkste handelspartner van Nederland en vormt een belangrijk deel van het achterland van de Rotterdamse haven?
29. Dankzij de oprichting van de EU hebben we tegenwoordig binnengrenzen en buitengrenzen. Wat is het verschil tussen deze twee?
30. Waarom kan de haven van Rotterdam zowel als een binnengrens, als een buitengrens gezien worden?
31. Leg in een kort verslag uit waarom de haven van Rotterdam belangrijk is voor de hele Nederlandse economie.
32. Leg in een kort verslag uit waarom Maasvlakte 2 er moet komen vanuit economisch opzicht. Zoek achtergrondinformatie op internet.

